

Den 1 september 1970 trädde lagen den 3 april 1970 om parkeringsbot (FFS 248/70) i kraft i riket. Enligt denna lag skall påföljden för parkeringsfel härefter vara parkeringsbot, såvida felet icke medfört allvarlig fara eller olägenhet. I motsatt fall tillämpas som tidigare de regelmässiga påföljderna.

Enligt lagen skall övervakningen av parkeringen i huvudsak vara ordnad så, att den övervakande myndigheten, när ett parkeringsfel uppdagas och stadgandena i lagen om parkeringsbot befinner tillämpliga, ger den felande fordonsföraren en skriftlig betalningsanmaning eller fäster anmaningen på fordonet. Om föraren inte godkänner betalningsanmaningen kan han inom viss tid inlägga protest hos högre övervakningsmyndighet. Om protesten inte godkännes har han rätt att anföra besvär över avgörandet hos länsstyrelsen, vars beslut i saken är slutligt.

För att effektivisera lagens tillämpning bär icke enbart den förare som begått felet ansvaret för parkeringsboten utan ansvarig blir också fordonets ägare eller den som varaktigt innehar fordonet. Ett dylikt ansvar kommer dock i fråga endast då betalningsuppmaning icke kunnat ges fordonets förare eller då denne underlåtit att betala parkeringsboten.

Av samma orsak ingår i lagen bestämmelser om flyttning av felparkerat fordon. Förordnande om flyttning kan utfärdas av polischef eller av för honom förordnad ställföreträdare eller kommunal parkeringsövervakare. Om det lämpligen kan ske skall fordonet flyttas till en plats så nära det ursprungliga parkeringsstället att det är lätt att finna (närflyttning) eller i annat fall till ett annat lämpligt ställe inom kommunen (fjärrflyttning).

Parkeringsövervakningen har ordnats så, att polischefen i egenskap av parkeringsövervakare leder och utövar tillsyn över denna verksamhet inom sitt distrikt. Länsstyrelsen skulle likväl kunna förordna någon annan befattningshavare inom polisdistriktet i hans ställe. Om kommunal parkeringsövervakning anordnats, skall en särskild kommunal tjänsteinnehavare vara parkeringsövervakare. I ärenden, som gäller övervakningens allmänna uppläggning står denne under ledning och uppsikt av polischefen eller den befattningshavare, som förordnats i hans ställe. Den kommunala parkeringsövervakaren kan ha nödigt antal kommunala tjänsteinnehavare som biträden. Om kommunal parkeringsöver-

vakning anordnats skulle parkeringsboten på området för den kommunala övervakningen tillfalla kommunen, i andra fall staten.

Parkeringsbotens storlek har i lagen fastställts till 20 mark. Inrikesministeriet har givits befogenhet att höja parkeringsboten till högst 50 mark, om detta av trafikmässiga skäl befinnes påkallat. Har parkeringsboten icke erlagts inom föreskriven tid, skall beloppet höjas med hälften d.v.s. normalt till 30 mark.

Om föraren inte godkänner given betalningsanmaning, kan han som nämnts inom viss tid inlägga protest hos högre övervakningsmyndighet. Om protesten godkännes eller annulleras, rättas betalningsanmaningen. Om protesten inte godkännes och föraren fortfarande är av annan åsikt beträffande betalningsanmaningens berättigande, har han rätt att anföra besvär över avgörandet hos länsstyrelsen, vars beslut i saken är slutligt. Besvären befriar honom dock icke från att erlagga betalning. Om betalningen försummas, ges betalningsföreläggande på en och en halv gång betalningsanmaningens belopp. Också mot betalningsföreläggandet skulle protest kunna inläggas och besvär skulle kunna anföras över beslutet på protesten. Om inte heller betalningsföreläggandet leder till betalning av avgiften, sändes föreläggandet till utsökning.

Parkeringsboten är inget straff och den kan inte heller anses såsom sådan avgift som avses i 62 § regeringsformen, inte heller som skatt. Den kan närmast karaktäriseras såsom en offentligrättslig tunga av ny typ, närmast besläktad med straff. Därför och då betalningsskyldigheten i vissa fall kan drabba också annan än den som begått felet, har lagen, med beaktande av stadgandena i 6 § 1 mom. regeringsformen stiftats i den ordning 67 § riksdagsordningen stadgar. Också genom stadgandena om rätt för övervakningsmyndigheterna att flytta felparkerade fordon kommer fordonsägarnas och -innehavarnas rätt att nyttja och råda över sitt fordon att inskränkas.

Jämlikt självstyrelselagens 13 § 1 mom. 17 p) tillkommer landstinget lagstiftningsbehörighet då ärendet gäller utom annat reglering av trafiken med motorfordon. I stöd av detta stadgande torde lagstiftningsbehörigheten i denna fråga ankomma på landskapet med undantag för de bestämmelser, som enligt vad ovan påpekats är av grundlagsnatur samt de bestämmelser i lagen som gäller besvärsförfarandet.

I stöd av 14 § 4 mom., enligt vilket stadgande bestämmelser av rikslagstiftningsnatur för vinnande av enhetlighet och överskådlighet kan upptas i landskapslag, skulle dessa bestämmelser kunna ingå i lagen.

Då behov av kommunal parkeringsövervakning förefinnes endast i Ma-

riehamn har landskapsstyrelsen hört stadsstyrelsen beträffande de i en eventuell landskapslag ingående bestämmelserna om en dylik övervakning. Från stadens sida har man därvid framhållit att kommunal parkeringsövervakning icke i detta skede skulle vara aktuell för staden, men att möjlighet till att en dylik övervakning borde finnas i lagen. Landskapsstyrelsen har övervägt slopandet av den kommunala parkeringsövervakningen såsom obehövlig men har dock beslutat hålla kvar möjligheten till sådan övervakning på grund av stadsstyrelsens utlåtande.

Med beaktande av de fördelar en dylik lagstiftning medför i fråga om övervakningen av parkeringen i Mariehamn har landskapsstyrelsen ansett lagstiftningen befogad och föreslår en särskild landskapslag om parkeringsbot. Bestämmelserna i denna landskapslag föreslås i stort sett få samma innehåll som motsvarande stadganden i ovan nämnda rikslag.

Då genom förordningen den 15 juni 1961 om polisväsendet i landskapet Åland (18/61) parkeringsövervakning icke reglerats, uppstår genast frågan om vilken myndighet som skall meddela tillstånd till kommunal övervakning. Med beaktande av att reglering av trafiken faller inom landskapets kompetensområde har landskapsstyrelsen ansett att denna uppgift skulle kunna anförtros landskapsstyrelsen, men emedan i övervakningen även ingår verkställighet, skulle landshövdingens utlåtande vara en förutsättning, innan landskapsstyrelsen slutligt avgör ärendet. Landskapsstyrelsen avser dock att genom en ändring av överenskommelseförordningen slutligt reglera frågan.

Med hänsyn till att parkeringsboten kan jämföras med böter föreslår landskapsstyrelsen, att parkeringsboten skulle tillfalla staten.

Landskapsstyrelsen skulle även meddelas befogenhet att på samma sätt som inrikesministeriet i riket av vissa särskilda skäl höja parkeringsbotens storlek till högst 50 mark.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam förelägga landstinget till antagande:

L a n d s k a p s l a g
om parkeringsbot.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Parkeringsbot för överträdelse av förbud och begränsningar beträffande stannande, uppställning och parkering av fordon (parkeringsfel) förelägges av polisen i enlighet med vad i denna lag stadgas.

För alla genom en handling begångna parkeringsfel förelägges endast en bot.

Har med anledning av felet väckts åtal eller framställts straffanspråk, må parkeringsbot icke föreläggas.

2 §.

Landskapsstyrelsen må på framställning av kommuns fullmäktige eller med deras samtycke och efter att ha erhållit utlåtande av landshövdingen och chefen för vederbörande polisdistrikt på de av landskapsstyrelsen uppställda villkoren förordna, att kommunen på sitt område eller viss del därav jämte polisen skall omhänderha övervakningen av efterlevnaden av förbuden och begränsningarna beträffande stannande, uppställning och parkering och föreläggandet av parkeringsbot. Landskapsstyrelsen må efter landshövdingens hörande återkalla förordnandet eller ändra däri uppställda villkor.

3 §.

Ledningen av och tillsynen över iakttagandet av förbuden och begränsningarna beträffande stannande, uppställning och parkering i polisdistrikt åligger chefen för polisdistriktet, vilken även fungerar som parkeringsövervakare. Landskapsstyrelsen må dock bestämma, att annan befattningshavare i polisdistriktet i stället för chefen för detta skall vara parkeringsövervakare i kommunen.

Är övervakningen ordnad på sätt i 2 § avses, skall kommunen utse en kommunal parkeringsövervakare i stället för i 1 mom. avsedd parkeringsövervakare.

Kommunal parkeringsövervakare står i frågor angående övervakningens allmänna uppläggning under ledning och tillsyn av chefen för polisdistriktet.

Kommunal parkeringsövervakare skall ha erforderligt antal biträden. Landskapsstyrelsen må bestämma det minsta antalet övervakningsbiträden. Bestämmelser om den kommunala övervakningspersonalens kompetensfordringar samt tjänstedräkt och emblem meddelas genom landskapsförordning.

4 §.

Kommunalt övervakningsbiträde åligger att övervaka iakttagandet av förbuden och begränsningarna beträffande stannande, uppställning och parkering, utfärda betalningsanmaningar med anledning av parkeringsfel samt avge rapporter om dem till parkeringsövervakaren och att även i övrigt biträda parkeringsövervakaren i de till övervakningen hörande uppgifterna i enlighet med dennes anvisningar och föreskrifter.

Förare av fordon är skyldig att vid anfordran styrka sin identitet för parkeringsövervakaren eller hans biträde.

5 §.

Anser kommunal parkeringsövervakare eller hans biträde, att parkeringsfel medfört eller kunnat medföra allvarlig fara eller olägenhet, skall han utan att utfärda betalningsanmaning anmäla om felet hos polisen.

Är parkeringsfel uppenbart obetydligt, må polisman, kommunal parkeringsövervakare eller dennes biträde i stället för betalningsanmaning tilldela den felande anmärkning.

6 §.

Parkeringsboten tillfaller staten.

Parkeringsbot som uppbäres för fel, vilket begåtts inom område som står under kommunal övervakning, tillfaller dock vederbörande kommun, oberoende av huruvida betalningsanmaningen utfärdats av polisen eller av den kommunala parkeringsövervakaren eller hans biträde.

På område, där kommunal övervakning anordnats, bestrider kommunen utgifterna för ordnandet och skötseln av övervakningen samt för uppfyllandet av de villkor landskapsstyrelsen uppställt.

7 §.

Parkeringsboten utgör oberoende av felets art tjugo mark, dock så att landskapsstyrelsen äger befogenhet att, då detta av trafikmässiga skäl anses påkallat, höja botens belopp till högst femtio mark. Förhöjningen må jämväl avse kommun eller visst område i kommun.

Är kommunal parkeringsövervakning införd, skall landskapsstyrelsen innan förhöjning fastställs erhålla yttrande i ärendet av kommunens fullmäktige.

8 §.

Parkeringsbot skall erläggas av den förare som begått felet. I fråga om motorfordon, med undantag för moped, är även den, som vid felets begående var fordonets ägare, eller i hans ställe den, till vilken besittningen av fordonet enligt anmälan till motorfordonsregistret varaktigt överlåtits, ansvarig för betalningen, om ägaren eller innehavaren icke gör sannolikt, att fordonet vid sagda tidpunkt olovligen nyttjades av föraren, eller påvisar, att han av annat skäl icke är skyldig att svara för boten.

9 §.

Fordons förare skall meddelas skriftlig anmaning att betala boten inom en vecka från det anmaningen gavs. Anträffas föraren icke, må betalningsanmaningen anbringas på synligt ställe på fordonet.

Har betalningsanmaning icke kunnat tillställas fordonets förare på i 1 mom. nämnt sätt, skall parkeringsövervakaren utan dröjsmål delgiva fordonets ägare eller innehavare, som är ansvarig för betalningen av boten, anmaning att erlægga boten inom en vecka från delfåendet.

10 §.

Har betalningsanmaning icke inom föreskriven tid efterkommits, skall parkeringsbotens belopp höjas med hälften. Parkeringsövervakaren skall därvid meddela ägaren eller innehavaren av fordonet eller, om dessa icke är ansvariga för boten, föraren skriftligt föreläggande att betala förhöjd bot inom en vecka från delfåendet av betalningsföreläggandet, vid äventyr att boten eljest indrives i utsökningsväg.

11 §.

Rätten att uppbära parkeringsbot har förfallit, om icke betalningsföreläggande delgivits inom tre månader från den dag parkeringsfelet begicks.

12 §.

Parkeringsövervakare må förlänga betalningstid, om tvingande skäl därtill föreligger.

13 §.

Fordons förare, ägare eller innehavare, som anser anmaning eller föreläggande att betala parkeringsbot eller förhöjning av parkeringsbot obefogad, har rätt att inom stadgad betalningstid inlägga protest hos parkeringsövervakaren. Denne skall avgöra ärendet utan dröjsmål och delgiva vederbörande sitt beslut.

Godkänner parkeringsövervakaren protesten, skall han återkalla betalningsanmaningen eller betalningsföreläggandet eller förhöjningen av boten och, om betalning redan skett, förordna om omedelbar återbetalning till vederbörande av vad som erlagts för mycket.

14 §.

Den som är missnöjd med parkeringsövervakarens beslut med anledning av protest må inom 30 dagar från delfåendet anföra besvär däröver hos länsstyrelsen. Till besvärsskriften skall utöver vad därom är särskilt stadgat fogas bevis över att boten betalats inom föreskriven tid, vid äventyr att besvaren eljest icke upptages till prövning. Innan ärendet avgöres, skall länsstyrelsen inhämta parkeringsövervakarens yttrande i saken. Besvärsskriften må även tillställas parkeringsövervakaren, som då skall vidarebefordra den jämte sitt eget yttrande till länsstyrelsen. I länsstyrelsens beslut må ändring icke sökas.

Betalningsföreläggande verkställs utan dom eller utslag med iakttagande av stadgandena om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

På parkeringsbot, som tillfaller kommun, tillämpas icke vad särskilt är stadgat om befrielse från erläggande av kommunal avgift.

15 §.

Har protest inlagts eller besvär inkommit efter den stadgade tidens utgång, må ärendet likväl upptagas till prövning, om särskilt skäl till förseningen förelegat och protesten inlagts eller besvären inlämnats så snart detta varit möjligt. Protest mot betalningsanmaning som inlagts först efter det betalningsföreläggande utfärdats upptages likväl icke till prövning.

16 §.

Har på grund av parkeringsfel väckts åtal eller delgivits straffanspråk, skall parkeringsövervakaren på ansökan förordna om återbäring till vederbörande av betald parkeringsbot. Ansökan skall göras inom ett år från det åtal väcktes eller straffanspråk delgavs.

17 §.

Har parkeringsbot erlagts två gånger för ett och samma fall, skall parkeringsövervakaren förordna om återbäring till vederbörande av det som erlagts för mycket. Har såväl förare som ägare eller innehavare erlagt betalning, skall vad som erlagts för mycket återbäras till ägaren eller innehavaren.

Fordons ägare eller innehavare som erlagt parkeringsbot har rätt att till den del betalningen icke i enlighet med 1 mom. återburits få ersättning därför av föraren, dock ej för förhöjning av bot, om förhöjningen berott på den ersättningsberättigades egen försummelse. Yrkande på sådan ersättning må framställas även i den ordning som är stadgad för betalningsorderförfarande.

18 §.

Felparkerat fordon må genom försorg av chefen för polisdistriktet eller den i hans ställe till parkeringsövervakare förordnade eller kommunal parkeringsövervakare eller i enlighet med deras anvisningar av polisman eller övervakningsbiträde flyttas till annat ställe. Flyttat fordon skall, om det lämpligen kan ske, placeras så nära det ursprungliga parkeringsstället, att det är lätt att finna (närflyttning) eller i annat fall på annat lämpligt ställe inom kommunen (fjärrflyttning).

Fordon får ej flyttas så, att det tillskyndas onödigt skada. Fordon får icke flyttas till ställe där det löper uppenbar risk att skadas eller tagas i olovligt bruk.

19 §.

Flyttning av fordon skall såvitt möjligt utan dröjsmål anmälas till fordonets ägare eller innehavare. Närflyttning anmäles dock endast om fordonet flyttats utom synhåll från det ursprungliga parkeringsstället.

20 §.

Fordons ägare eller innehavare är skyldig att ersätta kostnaderna för flyttning och förvaring av fordonet. Landskapsstyrelsen må för kommun eller viss del därav fastställa taxa att lända till efterrättelse vid indrivningen av kostnaderna. Ägaren eller innehavaren är likväl berättigad att av fordonets förare återfå vad han betalt. Gör ägaren eller innehavaren sannolikt, att fordonet olovligen nyttjats av föraren, eller påvisar, att han av annat skäl icke är skyldig att ansvara för kostnaderna, indrives ersättningen direkt hos föraren.

Har fordon, som varit parkerat om område under kommunal övervakning, flyttats av polisen, är kommunen skyldig att ersätta landskapet kostnaderna för fordonets flyttning och förvaring. Kommunen har rätt att hos den betalningsskyldige indriva ersättning för kostnaderna. Upphäves eller nedsättes betalningsskyldigheten med anledning av protest eller besvär, äger kommunen rätt att av landskapet återfå, vad som erlagts för mycket i ersättning.

Parkeringsövervakaren skall delgiva den ersättningsskyldige ägaren eller innehavaren eller ock föraren skriftligt föreläggande att betala ersättningen inom två veckor från delfåendet, vid äventyr att ersättningen eljest indrives i utsökningssväg. Angående protest, förlängning av betalningstid, ändringssökande och verkställande av betalningsföreläggande samt anlitanande av betalningsorderförfarande vid genomförande av ägarens eller innehavarens ersättningsanspråk gäller på motsvarande sätt vad därom är stadgat i fråga om parkeringsbot, likväl så, att den tid av tre månader, efter vars förlopp rätten att uppbära ersättning för kostnaderna för förvaring förfallit, räknas från den dag förvaringen upphörde, och att bevis över betalning av ersättning icke behöver fogas till besvärsskriften.

21 §.

Lös egendom som påträffats i flyttat fordon må på ägarens ansvar lämnas i fordonet. Chefen för polisdistriktet eller den i hans ställe till parkeringsövervakare förordnade eller kommunal parkeringsövervakare må likväl omhändertaga sådan egendom, om han med beaktande av omständigheterna anser, att egendomens värde eller beskaffenhet det

kräver. Angående omhändertagen egendom gäller vad om hittegods är stadgat.

22 §.

Beträffande delgivning skall vid tillämpningen av denna lg, med undantag för i 9 § 1 mom. avsedda fall, iakttagas, vad i lagen den 15 april 1966 om delgivning i förvaltningsärenden (FFS 232/66) är stadgat om enskild delgivning.

23 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

24 §.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1971. Åtgärder för lagens verkställighet må likväl vidtagas redan före lagens ikraftträdande.

Mariehamn, den 28 oktober 1970.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd Fjalar Grönberg

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.